

С Т А Н О В И Щ Е

от проф. д-р Пламен Александров Панайотов, член на научното жури в конкурса за заемане на академичната длъжност „доцент” – област на висшето образование 3. Социални, стопански и правни науки, професионално направление 3.6. Право, специалност Наказателнопроцесуално право в катедра „Наказателноправни науки” към Юридическия факултет на СУ „Св. Климент Охридски”, обявен в ДВ, бр. 32 от 9 април 2024 г., с кандидат гл. ас. д-р Ивайло Асенов Цонков

1. В конкурса за доцент по наказателнопроцесуално право в Юридическия факултет на СУ „Св. Климент Охридски” гл. ас. д-р Ивайло Асенов Цонков е единствен кандидат. За участието си в него той представя десет научни трудове, от които един е хабилитационен труд - монографията „Ревизионното начало и правомощията на въззивната инстанция в българския наказателен процес /исторически, доктринални и практически ракурси/” - С.: Сиела, 2024, 562 с., а другите са 2 студии и 7 статии, от които 4 са в съавторство. На първото си заседание, проведено на 18.06.2024 г., научното жури допусна гл. ас. д-р Ивайло Цонков до участие в конкурса, тъй като той отговаря на националните минимални изисквания за заемане на длъжността "доцент".

2. Ивайло Цонков е магистър по право на СУ „Св. Кл. Охридски”. В периода 1989-1995 г. е научен сътрудник в Института за държавата и правото при БАН. От 1995 г. е асистент, а понастоящем - главен асистент по наказателнопроцесуално право в Юридическия факултет на СУ „Св. Климент Охридски”. От 2014 година е доктор по право след защитена дисертация на тема "Принципът на състезателността в наказателния процес". Той води успешно както семинарни занятия пред студентите от

редовно обучение, така и лекции и семинарни занятия пред студентите от задочно обучение по наказателнопроцесуално право в Юридическия факултет. Следва да се подчертае, че гл. ас. д-р Ивайло Цонков съчетава успешно преподавателската и научно-изследователската с практическата си дейност. Това допринася за неговия висок професионален авторитет. В експертната и консултантската си дейност е осъществил анализ на множество законопроекта и е оценил съответствието им с другите закони, Конституцията на Република България, международното право и правото на Европейския съюз. От 1996 г. Ивайло Цонков е адвокат в Софийска адвокатска колегия.

3. Монографията „Ревизионното начало и правомощията на въззивната инстанция в българския наказателен процес /исторически, доктринални и практически ракурси/" е добросъвестно проведено, задълбочено и системно изследване. Чрез него авторът остава верен на своя вече утвърден научен стил, предлагащ интердисциплинарен подход при разглеждане на проблемите и при обосноваване на пътища за тяхното решаване. Изложението се характеризира с детайлен анализ на аргументите за и против различните тези, което способства и за обосноваването на достигнатите изводи.

Посочената тема представлява значимо научно предизвикателство. Тя предпоставя при изясняване на своите виждания авторът да се основава на съвременните достижения както на процесуалното и материалното наказателно право, така също и на философията, историята на правото, общата теория на правото и конституционното право. Ивайло Цонков се е справил убедително с това предизвикателство. Той дава един много широк контекст с оглед развитието на наказателнопроцесуалната теория по проблемите, които са предмет на изследването. За качеството на труда

допринася и значителният правноисторически и сравнителноправен преглед на законовите решения в множество държави.

Изследването пояснява същността на ревизионното начало и влиянието му върху обхвата на компетентността и на конкретните правомощия на въззивната инстанция в българския наказателен процес. Анализът се базира най-вече на тълкуването на разпоредби от три правопорядъка – националното право, международното право и правото на ЕС. Изследвана е и значителна по обем относима към разглежданите въпроси практика – на националните съдилища, на Конституционния съд на Република България, на Европейския съд за правата на човека, на Съда на Европейския съюз.

Възприетият научен подход придава изключителна актуалност и практическа полезност на труда. Ето защо монографията представлява интерес както за правоприлагащите органи, за законодателя, за научната общност в областта на правото и философията, но така също и за много по-широк кръг от читатели - за всички, които търсят пътища за постигане на справедливост при осъществяване на наказателното производство.

Трудът се отличава и с множество конкретни приноси моменти, част от които са следните:

- съпоставително са разгледани и изяснени обемът и съдържанието на понятията "ревизионно начало", "официално начало", "инструкционно начало", "служебно начало";

- задълбочено е анализирано какво представлява т. нар. "пълно действие на ревизионното начало" във въззивното производство, но наред с това и - кои са ограниченията за съда в това производство;

- в посочения контекст е обосновано, че ревизионното начало позволява на въззивния съд да излезе извън рамките на подадените жалба или протест, но не му позволява да излезе извън фактическите и правните рамки на обвинението, поддържано в първата инстанция;

- аргументирано е разбирането, че разпоредителното заседание по Глава деветнадесета НПК не е част от съдебното заседание по Глава двадесета НПК;

- обосновано е критично отношение към съдебната практика, според която въззивната инстанция служебно трябва да търси и установява допуснати в досъдебното производство отстраними нарушения на процесуалните правила, довели до ограничаване на процесуалните права на обвиняемия, и да връща делото чрез първоинстанционния съд на прокурора;

- обстойно е изяснено и аргументирано кои са ограниченията в правомощията на въззивната инстанция, произтичащи от забраната за влошаване на положението на подсъдимия /*reformatio in peius*/;

- систематизирани и анализирани са и производните причини, които лимитират възможностите на въззивния съд да утежни наказателноправното положение на подсъдимия;

- в съответствие с достигнатите изводи в хода на изследването са направени редица добре обосновани предложения *de lege ferenda*.

Предвид очертаните приноси на хабиталиционния труд несъмнено се налага изводът, че той е с голямо теоретично и практическо значение. За постигнатите резултати способства и детайлното познаване от гл. ас. д-р Ивайло Цонков на относимата към разглежданите проблеми законодателна и съдебна практика. Не е без значение да се подчертае, че възприемането на

тезите на автора се улеснява и от ясения и достъпен начин, по който те са формулирани и аргументирани.

4. Гл. ас. д-р Ивайло Цонков представя за участие в конкурса и други девет научни публикации - "Правомощието на съда да приложи "закон за еднакво или по-леко наказуемо престъпление" и стандартите за справедлив съдебен процес" /В: 70 години ЕКПЧ - въздействия върху вътрешното право, международното право и правото на Европейския съюз. С., УИ "Св. Климент Охридски", 2023, 273-291/; "Правото на справедлив съдебен процес по чл. 6 от Конвенцията за защита правата на човека и основните свободи и някои особености на българския наказателен процес" /Юридически свят, 2015, № 1, 50-84/; "Отново за експертизите и "равенството на оръжията" в наказателния процес" (Първа част) /Правен преглед, 2017, № 6, 16-26/; "Уредбата в НПК, свързана с експертизите в светлината на практиката на ЕСПЧ" (Втора част) /Правен преглед, 2017, № 9, 26-38/; "Промените в НПК - необходими или недопустими? (Първа част)", в съавторство /Общество и право, 2010, № 1, 11-26/; "Промените в НПК - необходими или недопустими? (Втора част)", в съавторство /Общество и право, 2010, № 2, 3-22/; "Въпроси, които поставят промените в чл. 234 и чл. 236 НПК", в съавторство /Съвременно право, 1998, № 1, 37-46/; "Задържането по НПК и правата на гражданите", в съавторство /Правата на човека, 1998, № 1, 32-44/; "Въпроси относно наказателнопроцесуалните функции" /Правна мисъл, 1994, № 2, 88-94/.

В посочените публикации авторът изследва задълбочено съществени за наказателнопроцесуалната теория и практика проблеми - относно наказателнопроцесуалните функции, относно правата на човека, относно смисъла от определени изменения и допълнения в наказателнопроцесуалното законодателство, относно стандартите за допускане и използване на експертни знания в наказателното производство.

5. Като цяло научното творчество на гл. ас. д-р Ивайло Цонков следва да получи висока положителна оценка поради изтъкнатото теоретично и практическо значение на неговите трудове. Те са новост в науката и са резултат на личната му научноизследователска работа. Същевременно чрез своите трудове той демонстрира способността си да идентифицира важни обществени проблеми, да ги изследва обстойно и да предлага убедителни пътища за решаването им.

В заключение, предвид изложеното относно преподавателската, практическата и научноизследователската дейност на гл. ас. д-р Ивайло Асенов Цонков, считам че той отговаря на всички условия за заемане на академичната длъжност „доцент” съгласно Закона за развитието на академичния състав в Република България. Поради това препоръчвам на научното жури да предложи на Факултетния съвет на Юридическия факултет на СУ „Св. Климент Охридски” да избере за доцент по наказателнопроцесуално право гл. ас. д-р Ивайло Асенов Цонков.

гр. София

август 2024 г.

Изготвил становището:

/проф. д-р Пламен Панайотов/